

คำวินิจฉัยของ พลโท จุฑ อติเรก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๗/๒๕๔๒

วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๔๒

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้มีคำสั่งยุบพรรคชาตินิยม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๒ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มีคำสั่งยุบพรรคชาตินิยม ซึ่งข้อเท็จจริงตามคำร้องได้ความว่า พรรคชาตินิยมเป็นพรรคการเมือง ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นายทะเบียน พรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคชาตินิยมเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ และภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคชาตินิยม พรรคต้องจัด ให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกที่มีที่อยู่ในแต่ละภาคและมีสาขา พรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาตามที่บัญญัติในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ แต่เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ตามกฎหมายแล้ว ปรากฏว่าพรรคชาตินิยมมีสมาชิกและจัดตั้งสาขาพรรคไม่ครบถ้วน ทำให้มีเหตุที่จะ ยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ตามมาตรา ๖๕ (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งยุบพรรคชาตินิยม ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติดังกล่าว

นายชชา ธรรมวงษ์ หัวหน้าพรรคชาตินิยม ได้มีหนังสือชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่าไม่ได้รับ ความเป็นธรรมจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพราะพรรคไม่ได้รับเงินกองทุนสนับสนุนจากรัฐในปี งบประมาณนี้และข้อกล่าวอ้างอื่น ทำให้พรรคไม่สามารถดำเนินกิจกรรมของพรรคให้เป็นไปตามพระราช บัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ได้

ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าข้ออ้างของพรรคชาตินิยมเป็นกรณีเกี่ยวกับการดำเนินการตามกฎหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของพรรค โดยจะถือเป็นเหตุจากการที่ไม่ได้รับเงินกองทุนสนับสนุนแล้วจะไม่ต้องดำเนินการ ตามเงื่อนไขของกฎหมาย กล่าวคือ จะอย่างไรก็ตามพรรคจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิก ตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาค และจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

เมื่อพรรคไม่สามารถหาสมาชิกได้ตามจำนวนและตั้งสาขาพรรคตามที่กำหนดภายในระยะเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรค จึงเป็นเหตุให้ต้องถูกยุบได้ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ซึ่งบัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๒” และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น” พิเคราะห์ตามข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าเหตุตามกฎหมายที่จะสั่งยุบพรรคชาตินิยมได้แล้ว ข้อกล่าวอ้างของพรรคชาตินิยมฟังไม่ขึ้น

โดยเหตุผลดังได้วินิจฉัยข้างต้น จึงให้ยุบพรรคชาตินิยม

พลโท จุล อติเรก
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ